

Wskazówki do przygotowania pracy oryginalnej do *Acta Scientiarum Polonorum Agricultura*

TYTUŁ PRACY

Tytuł decyduje o tym, czy tekst wzbudzi zainteresowanie czytelnika. W tytule powinny się znaleźć wszystkie podstawowe słowa, tak by dobrze sygnalizowały treść manuskryptu. Najlepiej najważniejsze słowo albo grupę słów umieścić na początku. Brzmienie tytułu może być np. bezpośrednio związane z celem pracy. Należy unikać zbyt długich i szczegółowych tytułów; zalecana ilość to około 10 wyrazów. Nie stosować słów, które są zbędne np. „Badania nad .....”. Nie można też formułować tematu zbyt ogólnie, np. „Wpływ nawożenia azotem na plon ziarna pszenicy ozimej”.

STRESZCZENIE

Streszczenie powinno zawierać 250-300 wyrazów. Należy rozpocząć od wprowadzenia do zagadnienia, informując o stanie obecnym i problemie, który istnieje lub może się pojawić i który chcemy rozwiązać. Należy podać cel badań lub hipotezę badawczą. Jeśli podaje się hipotezę badawczą, to musi być tak sformułowana, aby czytelnik nie miał wątpliwości, co jest celem badań.

Metody badawcze powinny być opisane w dwóch, najwyżej trzech zdaniach i dlatego Autorzy sami muszą zdecydować, które informacje są istotne. W przypadku publikacji przygotowanych na podstawie wyników z doświadczeń polowych należy podać ich szczególne warunki siedliskowe, a w zależności od potrzeb informacje o ważnych zabiegach i pomiarach oraz analizach chemicznych. W uzasadnionych przypadkach niezbędne są informacje o metodach statystycznych.

Najważniejsze wyniki badań opisać możliwie prostymi zdaniami, ale podać je w logicznej kolejności. Przedstawić istotne dane liczbowe. Ostatnie zdanie powinno zawierać najważniejszy, podsumowujący wniosek. Część wynikowa powinna stanowić co najmniej 50% objętości abstraktu. Zdania w abstrakcie powinny być logicznie połączone. Należy używać prostych i jednoznacznych określeń, a unikać żargonu i skrótów myślowych.

Sztuka napisania dobrego abstraktu polega na takim ilościowym i jakościowym przedstawieniu wyników, aby czytelnik był przekonany, że metody badawcze były prawidłowe i pozwoliły dać dobrze udokumentowaną odpowiedź na problem postawiony w celu badań.

Streszczenie nie powinno:

- zawierać danych, których nie ma w rozdziale Wyniki,
- składać się z oderwanych myśli,
- zawierać nadmiaru danych,
- w części wynikowej być dosłownym powtórzeniem wniosków.

Słowa kluczowe

Słowa kluczowe pozwalają bazom indeksującym zakwalifikować artykuł do odpowiedniej dyscypliny naukowej. Pozwalają też potencjalnym czytelnikom poszerzyć zakres poszukiwań w internecie i dlatego należy je starannie wybrać, najlepiej z abstraktu. Powtarzanie wszystkich słów zawartych w tytule nie ma sensu.

WSTĘP

Wstęp musi zainteresować czytelnika i zmotywować go do przeczytania pracy. Informacje podane w tym rozdziale są także ważne dla redaktora czasopisma i recenzentów, którzy będą decydować o przyjęciu pracy do druku. Wstęp musi być zwięzły, dobrze skonstruowany i zawierać wszystkie informacje potrzebne do zrozumienia pozostałej części pracy.

Najpierw trzeba naświetlić aktualny stan wiedzy na dany temat. Należy przedstawić czytelnikowi literaturę związaną bezpośrednio z problemem. Nie prezentować całego za-

gadnienia w ujęciu chronologicznym. Należy opierać się przede wszystkim na literaturze najnowszej, zagranicznej i polskiej. Po przedstawieniu tła zagadnienia konieczne jest wskazanie, jaki problem nie jest rozwiązany i na czym polega nowatorstwo naszych badań. Wyjaśnić, dlaczego podjęte badania są ważne.

Wstęp oraz wszystkie inne rozdziały muszą być napisane prostymi, zrozumiałymi zdaniami, bez dygresji, wtrąceń i zawłości. Rozdział ten nie może być jednak zbyt lakoniczny. Nie należy też pisać truizmów typu „Nawożenie azotowe ma wpływ na plonowanie zbóż”.

Rozdział należy zakończyć sformulowaniem hipotezy badawczej i podaniem celu badań. Naukowe sformułowanie celu badań to najważniejsza część Wstępu.

Kolejność informacji:

1. Stan wiedzy na dany temat.
2. Wskazanie jaki problem nie jest rozwiązany i uzasadnienie dlaczego jest ważny.
3. Hipoteza badawcza i cel badań.

MATERIAŁ I METODY

Jeśli praca przygotowana jest na podstawie typowego w agronomii doświadczenia polowego, prowadzonego w warunkach niekontrolowanych, to:

- musi być powtórzone co najmniej dwa lata,
- oprócz nazwy miejscowości, gdzie przeprowadzono doświadczenie/doświadczenia, należy podać położenie geograficzne (N; E),
- opisać warunki glebowe wraz z powołaniem się na źródło klasyfikacji gleb,
- podać układ i czynniki doświadczenia, liczbę powtórzeń, wielkość poletek,
- opisać zabiegi agrotechniczne, przy czym szczegółowo tylko te, które związane są z czynnikami doświadczenia,
- dawki nawozów podać w formie pierwiastkowej,
- plony roślin podać w $\text{Mg}\cdot\text{ha}^{-1}$, $\text{kg}\cdot\text{ha}^{-1}$ lub $\text{g}\cdot\text{m}^{-2}$,
- podać nazwy metod oznaczeń chemicznych materiału glebowego i/lub roślinnego,
- jeśli stosowana jest specjalna aparatura pomiarowa, to podać nazwę modelu i producenta, np. „Photosynthetically active radiation (PAR) was measured weekly at five places in each plot using a ceptometer (Delta-T, Devices Ltd.)”.

W oddzielnym akapicie należy opisać stosowane metody statystyczne i podać, z jakiego programu statystycznego korzystano.

Opis warunków pogodowych w latach badań najlepiej zamieścić na końcu tego rozdziału. Opis musi być podany w zakresie adekwatnym do zrozumienia i wyjaśnienia wyników badań.

WYNIKI BADAŃ

Opisując wyniki, trzeba się skoncentrować na głównym przekazie. Należy zaplanować porządek, według którego wyniki będą prezentowane i konsekwentnie go przestrzegać. Zamieszczamy i opisujemy tylko wyniki związane z problemami sygnalizowanymi we Wstępie, niezależnie od tego, czy potwierdzają postawione hipotezy czy też ich nie potwierdzają. W tabelach lub na rysunkach trzeba przedstawić wszystkie ważne wyniki, ale przy opisie skupić się na najważniejszych. **W tekście nie powtarzać wartości podanych w tabelach czy na rysunkach, ale je komentować**, ze szczególnym położeniem nacisku na to, co jest nowatorskie i związane z tytułem oraz celem pracy. Tabele i rysunki muszą być tak skonstruowane, żeby były czytelne nawet bez lektury tekstu. Unikać zdań typu „Stwierdzono interakcję czynnika I i II”. Należy natomiast skupić się na opisie stwierdzonego zjawiska.

W tym rozdziale, ale i w całej pracy, nie stosować słowa „obiekt”, bo wtedy tekst publikacji brzmi jak raport z badań. Poza tym słowo to zawsze sprawia trudności w tłumaczeniu na język angielski.

DYSKUSJA

Nie wystarczy napisać, że inni autorzy uzyskali podobne lub odmienne wyniki, ale przede wszystkim wyjaśnić istotę i przyczyny (mechanizmy) tych różnic. Należy podać, jakie jest lub może być znaczenie uzyskanych wyników. Jeśli hipotezy badawczej nie udało się potwierdzić, to trzeba podjąć próbę wyjaśnienia, dlaczego tak się stało. Koniecznie zaakcentować nowatorstwo swoich badań. Jeżeli znaczenie wyników jest ponadregionalne, to trzeba ten fakt wyraźnie wyeksponować.

Ze względu na przejrzystość własnego przekazu lepiej nie łączyć rozdziałów Wyniki badań z Dyskusją.

WNIOSKI

Wnioski nie mogą być ścisłym powtórzeniem lub streszczeniem wyników!!! Muszą zawierać uogólnienia wynikające z otrzymanych wyników badań. Wnioski to uogólnienia, które:

- korespondują z tytułem pracy,
- są zgodne z celem pracy,
- są potwierdzeniem lub zaprzeczeniem postawionych hipotez,
- pokazują jakie znaczenie dla teorii i praktyki mają uzyskane wyniki,
- mogą wskazywać kierunek dalszych badań.

Wnioski można napisać w punktach, ale zalecamy napisanie ich tekstem ciągłym jako jeden akapit.

Podziękowania

Podziękowania powinny być przekazane osobom, które wykonały dla nas na przykład prace techniczne, obliczenia statystyczne, korektę tekstu lub inne, nie upoważniające jednak do współautorstwa artykułu. Podajemy pełne imiona, nazwisko i nazwę instytucji, w której pracują. Ważne jest, aby osoby, którym chcemy podziękować, wyraziły na to zgodę, najlepiej na piśmie.

Nie wolno zapominać o podaniu źródeł finansowania badań!

Opracowanie: Jadwiga Andrzejewska